

Ekslibrisy muzyczne z Ostrowa Wielkopolskiego

Miłośnicy książek oznaczają swój księgozbiór artystycznie opracowanym ekslibrisem, który umieszczają na wewnętrznej stronie okładki książki. Słowo *ex libris* pochodzi z łaciny i znaczy *z książek, z księgozbioru*. Stosuje się także oznaczenia bliskoznaczne: *ex bibliotheca, ex collectione, ex musicis, ex numismaticis* i inne. Elementami kompozycji ekslibrisu są najczęściej, oprócz napisu *ex libris*, imię i nazwisko bibliofila oraz znak graficzny określający charakter księgozbioru. Projekt ekslibrisu tworzony jest najczęściej w rysunku a następnie realizowany w dowolnej technice graficznej. Największą wartość artystyczną mają ekslibrisy wykonane w technikach szlachtetnych. Ekslibris, oprócz funkcji czysto użytkowej (do oznaczania książek), ze względu na duże wartości artystyczne, stał się również przedmiotem kolekcjonerskim i obiektem wystawienniczym.

W Ostrowie Wielkopolskim pierwsze wystawy zbiorowe ekslibrisów miejscowych twórców zaprezentowano na początku lat osiemdziesiątych XX wieku. W 1985 roku z inicjatywy Bożeny i Czesława Wosiów zorganizowano Międzynarodowe Biennale Małej Formy Graficznej i Ekslibrisu prezentujące wybitne dzieła artystów z różnych stron świata.

Na bazie doświadczeń biennale (które trwa do dziś) w roku 1993 Andrzej Leraczyk - dyrektor festiwalu *Chopin w barwach jesieni* zaproponował zorganizowanie pierwszej międzynarodowej wystawy ekslibrisu muzycznego towarzyszącej festiwalowi chopinowskiemu. Do ekspozycji wybrano wówczas prace 35 artystów, głównie polskich, z ich zbiorów prywatnych. Z zagranicy zaprezentowano ekslibrisy Elvyry Kriauciunaite z Litwy, Bogdana Pikulickiego z Ukrainy i Pietro Paolo Tarasco z Włoch. Z Polski eksponowano prace: Zygmunta Acedańskiego, Jana Agopsowicza, Ryszarda Balonia, Ryszarda Bandosza, Czesława Borowczyka, Andrzeja Buchańca, Marii Dolnej, Henryka Grajka, Janusza Halickiego, Teofila Józwiaka, Zbigniewa Józwicka, Zbigniewa Kaji, Czesława Kelmy, Krzysztofa Kmiecica, Władysława Kościelniaka, Ireny Koźmińskiej, Wojciecha Łuczaka, Piotra Marszałła, Stanisława Mrowińskiego, Stanisława Pary, Klemensa Raczaka, Heleny Sawickiej, Stefana Szmaja, Jana Stańdy, Zbigniewa Strzałkowskiego, Kazimierza Szołtyśka, Tadeusza Szumarskiego, Bronisława Tomeckiego, Józefa Wierzbickiego, Arkadiusza Wisniewskiego, Czesława Wosia i Stanisława Zgaińskiego. Obok dzieł współczesnych eksponowano prace artystów już nie żyjących. Ze względu na dużą różnorodność technik i form interpretacji tematu muzycznego wystawa okazała się być bardzo interesującą.

Połączenie obrazu graficznego z muzyką Chopina było doskonałym dopełnieniem festiwalu, gdzie sztuka brzmi „wielogłosowo”. Artyści plastycy zafascynowani muzyką dedykują swoje prace wybitnym kompozytorom, muzykom, piosenkarzom i miłośnikom muzyki. Sposób interpretacji tematu muzycznego jest zawsze indywidualny i wynika z osobowości artysty.

Kolejne wystawy stały się prezentacją osiągnięć twórców z różnych stron świata. Wernisaże wystaw połączone były z koncertem inauguracyjnym festiwalu. Wielokrotnie zmieniano formułę wystawy - oprócz wystaw zbiorowych prezentowano twórczość grafików, u których dominuje temat muzyczny m.in. Krzysztofa Kmiecica z Krakowa, Zbigniewa Osenkowskiego z Sanoka, Pawła Hlavatego i Zbigniewa Kubeczki z Czech. Parokrotnie korzystano ze zbiorów m.in. Warszawskiej Galerii Ekslibrisu (2003 rok), Władysława Owczarzego z Czech (2005 rok), Andrzeja Znamirońskiego z Krakowa (2009 rok).

W roku 2000 dla uczczenia 190 rocznicy urodzin Fryderyka Chopina zorganizowano wystawę pod nazwą *Chopin i jego muzyka*. Zaprezentowano ekslibrisy 83 artystów z 20 krajów świata - Białorusi, Rosji, Polski, Ukrainy, Czech, Argentyny, Litwy, Węgier, Rumunii, Estonii, Kazachstanu, Tajwanu, Francji, Japonii, Niemiec, Szwajcarii, Włoch, USA, Słowenii. Wielu twórców nawiązało bezpośrednio do portretu Fryderyka Chopina, inni interpretowali jego muzykę.

200. letnia rocznica urodzin również zobowiązuje i w 2010 roku wystawa będzie poświęcona wyłącznie Fryderykowi Chopinowi. Znajdą się na niej dzieła pochodzące ze zbiorów Muzeum Miasta Ostrowa Wielkopolskiego oraz z kolekcji prywatnych.

Wyrażamy szczególne podziękowanie Bożenie i Czesławowi Wosiom, a za ich pośrednictwem wszystkim autorom ekslibrisów za udostępnienie nam części posiadanych zbiorów, które pozwoliły na stworzenie na portalu Maestro galerii ekslibrisów, poświęconych w znaczącej swojej części Fryderykowi Chopinowi.

© MAESTRO
maestro@maestro.hb.pl